

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2020-08-25

Henriksbergs verksamhetsområde, Hägersten 2:6 m.fl., S-Dp 2010-16649

I samrådet 2015 gällande förslag till detaljplan för Hägersten 2:6 m.fl. lämnade Samfundet S:t Erik ett kritiskt yttrande.

Det nu utställda planförslaget innebär att den ur landskaps- och kulturhistorisk synpunkt alltför höga exploateringen ytterligare utökats, från 200 till 310. Bostadshusen har trängts ihop och blivit upp till 8–9 våningar höga. De skulle från de anslutande områdena och från vattnet te sig som en hög sammanhängande huskropp, till stor skada för det vackra Mälarskapskapet.

Liksom i samrådsyttrandet fokuserar Samfundet S:t Erik i detta yttrande på Henriksbergs kulturhistoriskt värdefulla verksamhetsområde, som utgör knappt halva planområdet och omfattar dess nordvästra del (Hägersten 2:6). I detaljplanen sparas tre av de elva husen, mot två i det tidigare förslaget. Den särpräglade och fascinerande helhetsmiljön blir fortfarande spolierad och de tre byggnaderna skulle te sig som en sorts gårdshus till de överstora bostadshusen.

Området har fått sin karaktär av huvudsakligen tre utbyggnadsperioder: 1905, 1915, och 1950-talet. Dåvarande ägare var de respektive företagen Stockholms Träfärgningsaktiebolag, Henrikssons sprutfabrik och mekaniska verkstad samt Nordiska Instrumentfabriken. Därutöver har det funnits bl.a. möbelsnickeri, svagdricksbryggeri och olika verkstäder. Två av husen är ritade av den kände arkitekten Cyrillus Johansson. På för dåtiden typiskt sätt fanns insprängda bostäder i fem av elva hus. I dag inryms bl.a. snickeri, glashytta, keramikverkstad och kontor.

Hela den småskaliga industrimiljön har av Stadsmuseet klassificerats som särskilt kulturhistoriskt värdefull, grön enligt stadens kulturhistoriska klassificering (SSM 2010-10-18).

Tidigare fanns utanför Stockholms innerstad ett flertal motsvarigheter till detta successivt framvuxna arbetsområde, med den tidigare ur transportsynpunkt viktiga vattenkontakten. Sådana väldefinierade områden, med småskaliga verksamheter och insprängda bostäder, fanns exempelvis i Katrineberg på Liljeholmen, Nynäs i Gröndal och Charlottenburg på Reimersholme. Dessa ”enklaver” har också varit sociologiskt intressanta, med sin naturliga sociala gemenskap, där de olika småföretagarna bistått varandra med hantverksinsatser och på andra sätt.

Henriksberg torde vara det allra sista kvarvarande området av denna karaktär i Storstockholm och det är därför särskilt angeläget att behålla och skydda hela den välbevarade, fortfarande levande och stämningsfulla småindustrimiljön i planområdets nordvästra del.

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) borde ha gjorts och det nu aktuella, omarbetade planförslaget borde ha tagits upp i stadsbyggnadsnämnden.

Den av exploatören SSM Holding beställda antikvariska konsekvensanalysen (2019-12-05) anger märkligt nog att planförslaget ”bedöms i sin helhet ligga nära men strax under gränsen för vad som kan anses vara ett brott mot varsamhetskravet enligt PBL 2 kap 6 §.”

Samfundet S:t Erik finner att detaljplanen i stället på ett uppenbart sätt bryter mot lagkraven i PBL 2 kap 6 §. Detaljplanen kan därför inte accepteras utan måste helt omarbetas.

Stockholm 2020-08-25

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Fredrik von Feilitzen
Hedersledamot